

Mark- och miljödomstolen

Nacka tingsrätt
Box 1104
131 26 NACKA STRAND

Att insändas till:

Länsstyrelsen i Stockholms Län

Box 22067
104 22 Stockholm

Överklagat beslut:

Länsstyrelsens i Stockholms läns beslut
3 maj 2012, dnr. 4031-38307-11; Fråga
om detaljplan för Slussen, del av
Södermalm 7:85 m.fl. i stadsdelarna
Södermalm och Gamla stan i Stockholm

Överklagande av angivet beslut samt yrkande att Mark- och miljödomstolen med ändring av Länsstyrelsens beslut upphäver kommunfullmäktiges beslut 2011-12-12 att anta detaljplan för Slussen, Dp 2005-08976-54

Yrkande

Vi yrkar att Mark- och miljödomstolen upphäver kommunfullmäktiges beslut i ovanstående planärende eftersom beslutet strider mot lag och förordningar på flera sätt och inte heller tillgodosett de synpunkter vi lämnat i samband med utställning samt vidare anfört till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Skäl

Grunden för all samhällsplanering anser vi ska uppfylla Miljöbalkens portalparagraf 1 kap 1 §, dvs *"att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö"*.

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen anser att detaljplanen ska upphävas eftersom Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) inte uppfyller kravet på att redovisa rimliga alternativ samt att miljöbedömningen är för snäv där konsekvenser för miljön av andra pågående planprojekt som hänger samman med den aktuella detaljplanen inte tas med i bedömningen och en sammantagen bedömning av miljöeffekterna av omvandlingen av området därför inte kan göras. MKB anger vidare att miljö kvalitetsnormerna för PM10 överskrids eller är nära att överskridas på ett flertal platser inom planområdet.

Avsaknaden av rimliga alternativ

I flera av synpunkterna vid utställning, bl.a. från Naturskyddsföreningen, har alternativa trafiklösningar föreslagits. Planen medför betydande miljöpåverkan varvid även rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd skall identifieras, beskrivas och bedömas, enligt Miljöbalken 6 kap 12 §. I handlingarna är endast huvudalternativets miljökonsekvenser beskrivna och även det på ett svårbedömt sätt. Underlåtenheten att redovisa miljökonsekvenser för rimliga alternativa utformningar utöver föreslaget alternativ gör det omöjligt att förstå och jämföra förslaget till detaljplan och därmed säkerställa att det sannolikt inte finns bättre alternativa utformningar.

Naturvårdsverkets handbok med allmänna råd om miljöbedömning av planer och program (2009:1) understryker betydelsen av en alternativhantering. ”Att identifiera/ utveckla, beskriva och bedöma alternativ kan beskrivas som själva kärnan i miljökonsekvensbeskrivningen som i sin tur utgör kärnan i miljöbedömningen. Arbetet med alternativ utgör således en viktig faktor för att själva syftet med miljöbedömningar ska kunna nås.”

Enligt vår uppfattning strider avsaknaden av rimliga alternativ 5 kap 18 § plan- och bygglagen (1987:10, ÄPBL) och dess hänvisning till den tvingande Miljöbalkens 6 kap 12 § samt EU-direktivet 2001/42/EG.

Även vattenregleringen saknar alternativ utformning även om lokaliseringsutredningen visar att Söderström är mest lämpad för att utöka Mälarens avbördning. Det finns en prejudicerande dom från Högsta Domstolen där ett beslut undanröjdes med hänvisning till reglerna i Miljöbalkens 6 kap 7 § om alternativ inte var godtagbart redovisade i handlingarna, T3126-07 som även måste vara vägledande för bedömningen av MKB:n till detaljplanen.

Det är uppenbart att det behövs fler än ett (1) alternativ för att kunna avgöra om mark- och vattenområdet är mest lämpat för den användning som detaljplanerna visar. Att inte redovisa alternativ strider därmed mot Miljöbalken 6 kap 12 § och omöjliggör även en korrekt tillämpning av 2 kap. 1 § ÄPBL.

Fragmentering av besluten

En genomtänkt utbyggnad av Slussen, bussterminalen och vattenregleringen fordrar att hela projektet ses som en helhet. Att fragmentera beslutsprocessen genom att dela upp besluten på inriktningsbeslut för trafiklösningen, markanvisning, två detaljplaner och en vattenverksamhet innebär att miljökonsekvenserna blir överblickbara och riskerar att bli mer omfattande än nödvändigt. Som exempel kan nämnas att besluten att godkänna en trafiklösning innan miljökonsekvenserna för alternativen var utredda och att sälja en markanvisning för en galleria har låst beslutsprocessen i ett mycket olyckligt politiskt läge. Det är idag inte möjligt att av handlingarna avgöra om förelagda planförslag är miljömässigt bättre än andra rimliga alternativ.

Att dela upp ett projekt på flera delbeslut strider, enligt vår uppfattning, mot Miljöbalkens 6 kap 22 § där samordning skall eftersträvas och EU-direktivet 2001/42/EG där det anges att det ska finnas "en beskrivning av de troliga, mer betydande miljöeffekter av projektet som helhet"

Överskridande av miljö kvalitetsnormer

2 kap. 1 § i ÄPBL hänvisar till Miljöbalkens 5 kap 3 § som anger att *"Myndigheter och kommuner ska ansvara för att miljö kvalitetsnormer följs."* Miljökonsekvensbeskrivningen för detaljplan Slussen anger att miljö kvalitetsnormer (PM10) kommer att överskridas inom delar av planområdet, samt att ytterligare områden inom planområdet riskerar att få för höga halter av PM10. Utöver detta förs ett resonemang kring osäkerheter i beräkningsmetoder. Att det finns sådana osäkerheter är i sig omöjligt att undvika, men det gör det ännu viktigare att områden som överskrider samt riskerar att överskrida nivåerna begränsas. Osäkerheter finns alltid, men dessa bör hanteras genom att förutsägelseerna för sannolikt utfall av PM10 sänks inom planområdet som helhet, för att på så vis öka differensen mot enligt lag fastlagda gränsvärden.

Miljökonsekvensbeskrivningen anger därtill att halten av PM10 från bussterminalen inte kan bedömas i detta läge, och bristen på tillförlitliga uppgifter är direkt knutet till att det inte finns en sammanhållen planering för Slussen. Detaljplanen för bussterminalen hanteras för sig och i ett senare skede än detaljplanen för Slussen. Resultatet blir inte enbart att Slussen låser förutsättningarna för bussterminalen. Utformningen av bussterminalen - begränsad av detaljplanen för Slussen - påverkar halterna av utsläpp till luft på ett sätt som inte ännu kan redovisas och bedömas i innevarande miljökonsekvensbeskrivning för Slussen. De kumulativa effekterna blir inte möjliga att överblicka.

Områden som överskrider eller riskerar att överskrida miljö kvalitetsnormerna är på flera platser ytor för gång- och cykel och därmed där människor allmänt vistas. Miljökonsekvensbeskrivningen vill krypa runt denna lagöverträdelse genom att åberopa ett textavsnitt i en översiktsplan som saknar juridisk status. *"I översiktsplanen för Stockholm framgår att stadens hållning är att lokala församlingar av luftkvaliteten är rimligt där få människor stadigvarande vistas om det förbättrar luften för många på andra platser i staden."* En översiktsplan är ett politiskt visionsdokument över stadens förväntade och önskvärda utveckling. Att hänvisa till en text i en översiktsplan som går i strid med gällande lagstiftning kan inte vara ett argument för att förbise Miljöbalkens intentioner angående miljö kvalitetsnormer. Dessa områden utpekade i detaljplanen för Slussen är inte heller att betrakta som *"där få människor stadigvarande vistas"* eftersom att dessa ytor i flera fall är planerade specifikt för gång- och cykeltrafik. Människor kommer – och avses – att vistas på dessa platser. Detaljplanen för Slussen uppvisar inte heller att den *"förbättrar luften för många på andra platser i staden."* Naturskyddsföreningens uppfattning är att detaljplanen strider mot gällande lagstiftning i enlighet med Miljöbalken 5 kap, att osäkerheterna i beräkningsmetoder ytterligare skärper behovet att reducera utsläppen till luft och samlat se över Slussen med avseende på trafik och ytor där människor vistas, samt att resonemanget utifrån översiktsplanen inte kan medföra att gällande lagstiftning kan åsidosättas.

Naturskyddsföreningen
Stockholms län

2012-05-31

Margareta Olofson
Tf, Naturskyddsföreningen i Stockholm län

Thomas Karlsson
Sakkunnig, Naturskyddsföreningen i Stockholm län

Naturskyddsföreningen i Stockholms län
www.naturskyddsforeningen.se/stockholm

Kansli
Norrbackagatan 80
113 41 Stockholm

Telefon & e-post
Tel: 08-644 52 70
kansli.stockholm@naturskyddsforeningen.se

Bankgiro & org.nr
5650-1844
80 20 16 – 31 38